

Úrad geodézie, kartografie a katastra SR
Ing. Ján Mrva, predseda

Komora geodetov a kartografov
prof. Ing. Alojz Kopáček, PhD., predseda

Bratislava 21. augusta 2023
Číslo: P/2023/000836-0019

Vec: Žiadosť o súčinnosť samospráv pri zvyšovaní kvality služieb poskytovaných občanom

Vážený p. predseda ZMOS-u, vážený p. prezident UMS a vážený p. predseda SK8, vážené p. primátorky a p. starostky, vážení p. primátori a p. starostovia a vedúce a vedúci stavebných úradov územných samospráv

boli by sme radi, keby sa tento **náš spoločný osvetový list** dostal ku všetkým Vaším zamestnancom pracujúcim na stavebných úradoch i na oddelenia územného plánovania, životného prostredia i dopravy so **zámerom zvýšenia odborného povedomia** hlavne o grafických informáciách poskytovaných z Geoportálu, teda z Mapového klienta ZBGIS a portálu ESKN .

Neustále a trvalé **zvyšovanie úrovne služieb poskytovaných občanom** je prvoradým a prednostným záujmom pri výkone činností všetkých účastníkov procesu prípravy a zhotovovania a povoľovania a kolaudácie stavieb. Vzájomná **súčinnosť všetkých profesií v tomto procese, teda aj zamestnancov stavebných úradov na samosprávach** a využívanie správnych a relevantných podkladov a ich správna interpretácia pri výkone ich činnosti je nevyhnutným predpokladom úspechu, ale najmä spokojnosti klienta.

Príchodom moderných technológií a aplikácie Open Access politik sa dostávame do situácie, kedy na voľne dostupných webových portáloch sú nielen prezentované, ale aj dostupné na stiahnutie údaje a produkty (súradnice, mapy, 3D modely a iné), ktorých využitie pri navrhovaní, projektovaní a zhotovovaní stavieb vyžaduje odbornú znalosť ich genézy (metód zberu údajov a metód spracovania), ale najmä kvality. Najmä mapové podklady sú tvorené z rôznorodých podkladov (mierka, kartografické zobrazenie, kvalita údajov, časové obdobie a pod.), čo vyúsťuje v ich značne rozdielnu kvalitu a informačnú hodnotu. Je samozrejmosťou, že toto know-how majú reprezentanti našej profesie, a teda práve oni sú schopní správne a korektne interpretovať zverejnené údaje, resp. správne a korektne posúdiť ich obsah a kvalitu. Nie je tomu inak ani v prípade mapových produktov ÚGKK SR, zobrazovaných v aplikácii Mapový klient ZBGIS® (ďalej len „aplikácia MK ZBGIS®“) a ďalších údajov voľne poskytovaných na stiahnutie napr. na webovom portáli Geoportál alebo na Portáli otvorených údajov. Sme zvyknutí a akceptujeme stav, že dokumenty zverejnené na týchto a obdobných portáloch štátnej správy majú charakter len informatívny a sú označované napr. v prípade listov vlastníctva formuláciou **„Výpis je nepoužiteľný na právne úkony“**. Je treba preto akceptovať aj skutočnosť, že údaje odvodené z portálu (napr. súradnice, miery a pod.) alebo mapové produkty a ich kombinácie **„podsvietením“ majú taktiež len informatívny charakter**. Ich použitie na účely projektovania je teda obmedzené.

Pri tvorbe Zákona č. 200/2022 Z. z. o územnom plánovaní a Zákona č. 201/2022 o výstavbe sme spoločne ÚGKK SR a KGK usilovali o to, aby bola uložená povinnosť projektantom spolupracovať s geodetom a aby projektanti na svoju činnosť používali výhradne geodetické podklady overené geodetom. To isté platí aj pre zamestnancov stavebných úradov v povoľovacom a kolaudačnom procese. Úlohou geodeta pri tomto overení je jednak garantovať, že obsah týchto podkladov je správny, aktuálny a je v súlade so stavom v teréne. Geodet vie na základe poznania genézy údajov tvoriacich obsah podkladov zhodnotiť ich kvalitu, presnosť a aktuálnosť. Bez tejto informácie sa projektant aj pracovník stavebného úradu vystavuje možnosti, že ním navrhované, alebo povoľované či kolaudované dielo nebude postavené na správnom mieste, prípadne bude zasahovať do susedného pozemku, alebo nebude spĺňať limity stanovené územnoplánovacími dokumentami prijatými pre danú lokalitu.

Na vyššie uvedené skutočnosti sa často príde až vo fáze vytyčovania projektovaných objektov, v dôsledku čoho dochádza k spomaleniu alebo až zastaveniu realizácie príslušného projektu, a v najhoršom prípade až k potrebe opravy vydaného územného rozhodnutia alebo rozhodnutia, ktoré bolo vydané v príslušnom stavebnom konaní. Prípadný neoprávnený zásah do vlastníckych práv susedov obvykle generuje súdny spor. Okrem časového posunu realizácie projektu dochádza aj k navýšeniu nákladov projektu v dôsledku vyvolaných zmien, potrebných na odstránenie zistených nesúládov.

V záujme správneho využívania informácií získaných z aplikácie MK ZBGIS® laickou, ale hlavne odbornou verejnosťou, ÚGKK SR pristúpil k opatreniam, ako napr.:

- informácie o polohe a nadmorskej výške sú zobrazované len na celé jednotky „m“,
- údaje o rozmeroch pozemkov a iných objektov sú zobrazované len na celé jednotky „m“.

Súčasne je na to používateľ MK ZBGIS® upozornený textom:

„Meranie a grafické znázornenie je len informatívne a je nepoužiteľné na vytýčenie hraníc pozemkov a osadenie stavieb do pozemkov. Vytýčenie môže vykonať len odborne spôsobilá osoba.“

Na vysvetlenie nevhodnosti „odsúvania“ súradníc, výšok a rozmerov z aplikácie MK ZBGIS® uvádzame:

- Pri meraní nie je možné sa kliknutím presne prichytiť na vybraný bod či hranu objektu. Pri použití funkcie Meranie sa pri výpočte dĺžky či plochy používajú súradnice odkliknutých bodov. Ak sa kurzor nezachytí na koncové body objektu, tak potom aj hodnoty dĺžky či plochy sú nepresné.
- V téme Kataster nehnuteľností je možné sa v mapovom okne priblížiť maximálne do takej úrovne detailu, ktorá zodpovedá mierke 1:282. Nie je teda možné úplne presné priblíženie sa napr. na lomové body parciel.
- Presnosť kliknutia na vybraný bod v mapovom okne tiež závisí od rozlíšenia a veľkosti obrazovky monitora. Napr. pri FullHD rozlíšení (1920×1080) v najväčšom priblížení predstavuje 1 pixel vzdialenosť niekoľko cm. Takže už len z tohto dôvodu nie je možné úplne presne odmerať dĺžky pri porovnaní napr. s presným geodetickým meraním.
- Hodnoty výšok odkliknutých bodov pri meraní sa momentálne interpolujú zo starého digitálneho modelu reliéfu DMR3.5, takže ich presnosť je malá a nedajú sa používať na presné výpočty.
- Mapy a mapové vrstvy sa zobrazujú na MK ZBGIS® v súradnicovom systéme WGS84 Web Mercator (kód EPSG: 3857) a nie v národnom systéme S-JTSK a takisto aj vytlačené mapy sú v tomto súradnicovom systéme a v kartografickom zobrazení. Mercatorovo zobrazenie má napr. iné skreslenia (dĺžkové, plošné, uhlové) ako Křovákovovo zobrazenie, takže tvar objektov (napr. územie SR) nie je rovnaký.
- Nahrať externý súbor vo vybranom formáte (napr. VGI, DXF, DGN, ESRI Shapefile) sa po importe do aplikácie MK ZBGIS® konvertuje do formátu GeoJSON a transformuje do súradnicového systému WGS84 a v mapovom okne sa vrstvy z tohto súboru zobrazujú takisto v súradnicovom systéme Web Mercator. Takže po nahrať do aplikácie MK ZBGIS® to nie je úplne rovnaký súbor ako na vstupe. Z toho potom vyplýva aj presnosť merania objektov z pridaných

externých súborov, na ktorú majú tiež rovnaký vplyv skutočnosti uvedené v predchádzajúcich bodoch.

Naša spoločná snaha je vedená záujmom zabezpečiť voľný prístup k čo najväčšiemu množstvu informácií, údajov a produktov, tak pre širokú laickú ako aj pre odbornú verejnosť, ktorou ste aj Vy. Na druhej strane však musíme dbať o to, aby tieto údaje a produkty boli využívané správne a primerane ich informačnej hodnote, detailu, aktuálnosti a najmä pri zohľadnení všetkých vstupov ovplyvňujúcich ich kvalitu v kontexte ich vývoja a teda, **aby boli správne interpretované.**

Preto je veľmi dôležité, aby pri využívaní týchto údajov pri ich správnej interpretácii, ako podklad pre projekčnú činnosť vo výstavbe, ale aj pri výkupoch pod cesty a ich majetko-právnych vysporiadaniach, keďže ide o **odbornú problematiku** a nie o bezvýznamné zobrazenia „obrázky“ tak je dôležité tak ako aj pri iných odborných záležitostiach v živote spoločnosti, ale aj jednotlivca, aby boli posúdené **odborníkom geodetom** s príslušnou odbornou spôsobilosťou a oprávnením, ako to uvádzajú v príslušných ustanoveniach Zákon č. **200/2022 Z. z.** o územnom plánovaní a Zákon č. **201/2022 Z. z.** o výstavbe a aj **Zákon č. 215/1995 Z.z.** o Geodézii a Kartografií, ktorý potrebuje k svojej práci nielen tieto všeobecné zobrazenia z Geoportálu, ale aj prístup do všeobecnej dokumentácie príslušných katastrálnych odborov okresných úradov v SR, kde sú **uložené ďalšie odborné mapové aj listinné podklady, ktoré k správnej interpretácii grafického zobrazenia** potrebuje a tie nie sú voľne prístupné ani laikom a ani Vám a vašim pracovníkom.

Vážený p. predseda ZMOSu, vážený p. prezident UMS a vážený p. predseda SK8 a vážené p. primátorky a p. starostky a vážení p. primátori a p. starostovia i vedúce a vedúci stavebných úradov územných samospráv,

touto cestou Vás žiadame o súčinnosť pri posunutí týchto informácií zamestnancom stavebných úradov, ktorí používajú pri svojej činnosti informácie z geoportálu. Ak dospejete k názoru, že by bolo vhodné vyššie popísanú problematiku využívania geodetických podkladov priblížiť odbornej verejnosti aj **formou prednášok, spestrených ukážkami z praxe,** sme pripravení takejto požiadavke vyhovieť.

Vyslovujeme zároveň presvedčenie, že spoločným postupom a vzájomnou súčinnosťou docielime **zvýšenie úrovne služieb poskytovaných občanom SR** a ich spokojnosť a predchádzame nesprávnym interpretáciám informácií z Geoportálu teda z mapového klienta ZBGIS a portálu ESKN.

S pozdravom

Doručuje sa:

Jozef Božik
predseda Združenia miest a obcí Slovenska
Bezručova 9
811 09 Bratislava

Richard Rybníček
prezident Únie miest Slovenska
Biela 6
811 01 Bratislava

Jozef Viskupič
predseda SK8
Starohájska ulica 6868/10
917 01 Trnava
Slovensko

Všetkým obciam a mestám v SR
do elektronických schránok eDesk